

[Koføed.]

interne debat, vi har haft på Bornholm, men blot oplyse, at amtsrådet i hvert fald ikke har fået tilstillet noget som helst materiale, der kan begrunde, at man skal give disse 4 mill. kr. Må jeg i den forbindelse sige, at jeg ikke har hørt om noget lignende tidligere tilfælde — nu kan hr. Horn jo korrigerer mig, hvis jeg er fejl på den. Jeg mindes ikke, at man på Langeland betalte penge for at få en bro til Langeland. Jeg mindes heller ikke, at Fyns amt og Vejle amt har givet tilskud til Lillebæltsbroens bygning. Jeg mener ikke, der er fortilfælde for at tvinge til at betale. Ganske vist ved jeg, at staten er i svær nød, også pengemæssigt. Jeg ved også, at vi i 1658 reddede staten, da svenskerne lå her uden for København. Men situationen er vel ikke så alvorlig i dag, at Bornholm igen skal redde staten. Jeg mener, at det grænser til det ikke særlig pæne, for at sige det på min facon, når man ligesom presser Danmarks mindste amt til at give 4 mill. kr. — vel ud fra den devise: hvis I ikke betaler disse 4 mill. kr., får I intet. Jeg mener, at det er under det pres, man har handlet fra Bornholms amtsråds side.

Jeg har en bemærkning til § 6, der reelt giver staten koncession på hele besejlingen af Bornholm. Det afhænger lidt af, hvordan det administreres. Der er jo en stor fare for, når konkurrencemomentet er væk, at de omkostninger, på linjetrafikken, som man får nedsat, de giver bagslag på chartermarkedet derved, at en del af godsmængden flyttes over på det subsidierede marked, hvorved prisen på det frie marked bliver større.

Må jeg gøre opmærksom på, at der ikke er lovet nogen nedsættelse af passager- og personbiltaksterne. Det kan være en bibemærkning til hr. Arne Larsens store tale om turist-erhvervet, som jeg for så vidt deler. Der er intet i lovforslaget om, at turist-erhvervet får nogen som helst fordel af denne stats-overtagelse.

Må jeg til sidst spørge ministeren, om han mener, at man kan oprette en koncessionsordning. Hvis et selskab sejler fra Sverige til Bornholm, dækker ministerens beføjelser til at tillade koncession så, eller gør den ikke?

Som situationen nu engang er, vil jeg mene, at en statsovertagelse vel er den ene-

ste udvej, for løbet er kørt. Det er beklageligt, at der er en tendens til, at det ikke får den ønskede effekt; men det er muligt, at udvalgsarbejdet kan bibringe mig en anden opfattelse. Jeg har fornemmelsen af, at trafikministeren må bære et væsentligt ansvar, hvis det ikke får den effekt, man tror. Man skal jo ikke alene tro, man skulle gerne vide i den slags forhold.

De 4 mill. kr. kan jeg ikke acceptere under nogen som helst form, og jeg vil også advare ministeren mod at tro, at han kan klare dette ved en overtagelse til 62 mill. kr. Han må have i tankerne, at der stadig væk skal penge til at drive dette selskab. Ellers bliver der ikke denigestilling, der har været vores mål. Så bliver stillingen kun, som den er i dag, og det var jo ikke meningen med lovforslaget.

Horn: Jeg skal ikke gå ind i nogen debat om det problem, hr. Koføed nævnte, hvor interessant det i øvrigt kan være.

Når jeg har bedt om ordet, er det, fordi jeg tidligere, når vi har drøftet disse problemer, har givet udtryk for nogle synspunkter, som jeg mener vi bør fastholde.

Jeg forstår at alle ordførerne, at man erkender, at øerne og ikke mindst Bornholm i lang tid har været i store besværligheder. Men jeg går ud fra, at vi også kan være enige om, hvad dette her nu end måtte ende med, at det er meget vigtigt, at man på alle vore øer får klarhed over, hvorledes deres fremtid er. Vi ved, at de har et trafikalt behov. Vi ved, at den omkostning, der er forbundet med det, belaster dem ganske svært i forhold til de erhvervs muligheder de har. Vi kan tage et enkelt eksempel: en enkelt primærkommune har en omkostning på over $\frac{3}{4}$ mill. kr. om året for at have en mindre ø under sit område. Selv om man kan sige, at amterne så må gå ind med tilskud efter indbyggertallet og velstanden i amtet, er det et spørgsmål, om det er den rigtige måde at løse det på.

Men det, jeg navnlig ville fremhæve, er, at vi er i en situation, hvor vi må erkende, at det er på høje tid, at de, der administrerer øerne, kommunalt og amtskommunalt, og også de mennesker, som bor på øerne, navnlig de noget større øer, får at vide, hvilke muligheder de har, om de kan disponere efter, at det gamle erhvervsliv opret-